

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

**Наукова програма
підготовки здобувачів наукового ступеня
доктора юридичних наук**

СХВАЛЕНО

Вченою радою ДонДУВС
протокол від 31.05.2023 № 16

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказом ДонДУВС
від 01.06.2023 № 312

Кропивницький– 2023

ПРЕАМБУЛА

Наукова програма «Право» розроблена для підготовки здобувачів ступеня доктора юридичних наук у докторантурі Донецького державного університету внутрішніх справ за науковими спеціальностями 12.00.01, 12.00.04, 12.00.05, 12.00.07, 12.00.08, 12.00.09 відповідно до законів України «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261, та Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 р. № 1197.

Програму розроблено робочою групою в такому складі:

Назимко Єгор Сергійович – доктор юридичних наук, професор, перший проректор (керівник групи);

Захарченко Андрій Миколайович – доктор юридичних наук, професор, завідувач науково-дослідної лабораторії публічної безпеки громад факультету № 2;

Бобкова Антоніна Григоріївна – доктор юридичних наук, професор, академік Національної академії правових наук України, головний науковий співробітник науково-дослідної лабораторії публічної безпеки громад факультету № 2;

Данилевська Юлія Олександрівна – кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник, завідувач докторантури.

1. ПРОФІЛЬ НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти	Донецький державний університет внутрішніх справ
Науковий ступінь	доктор юридичних наук
Галузь знань	08 Право
Спеціальність	081 Право
Наукові спеціальності	12.00.01 – теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень; 12.00.04 – господарське право; господарсько-процесуальне право; 12.00.05 – трудове право; право соціального забезпечення; 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право; 12.00.08 – кримінальне право та криминологія; кримінально-виконавче право; 12.00.09 – кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність
Тип диплому	диплом доктора наук, одиничний
Нормативний строк підготовки докторантів за програмою	два роки
Кваліфікаційний рівень	8-й рівень Національної рамки кваліфікацій
Передумови	наявність ступеня доктора філософії (кандидата наук), наукових здобутків та опублікованих праць з обраної спеціальності
Мова підготовки	українська
Термін дії наукової програми	безстроково
Інтернет-адреса розміщення опису наукової програми	https://dnuvs.ukr.education

2– Цілі наукової програми	
<p>- підготовка висококваліфікованих фахівців, які володіють найвищими компетентностями з розроблення і впровадження методології дослідницької роботи в галузі права, і здатні до проведення власного наукового дослідження з отриманням наукових результатів, що мають загальнонаціональне або світове значення і забезпечують розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми в галузі права;</p> <p>- створення умов для формування та розвитку науково-правничих шкіл у Донецькому державному університеті внутрішніх справ, послідовного та якісного здійснення в університеті наукових досліджень юридичного спрямування.</p>	
3 – Характеристика наукової програми	
Опис предметної області	<p>Об'єкт вивчення: право як соціальне явище; актуальні проблеми сучасної юридичної науки та її методологія; взаємозв'язок юридичної науки з іншими науками про людину та суспільство.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: правові доктрини, цінності та принципи, на яких базується творення права, його тлумачення та застосування.</p> <p>Методи, методики та технології: загальнофілософські, загальнонаукові і спеціальні методи пізнання правових явищ; методики з правової оцінки поведінки чи діяльності індивідів і соціальних груп, ідентифікації правової проблеми та її вирішення на основі принципів права; цифрові технології, методи оцінювання та аналізу інформації.</p> <p>Інструменти та обладнання: сучасне інформаційно-комунікаційне обладнання, інформаційні ресурси та спеціальне програмне забезпечення, що застосовуються у діяльності в сфері права.</p>
Орієнтація програми	Програма зорієнтована на формування у докторантів теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, необхідних для самостійного проведення ґрунтовних наукових досліджень, що становлять істотний внесок у розвиток юридичної науки.
Основний фокус наукової програми та спеціальності	Поглиблене оволодіння методикою та методологією ведення самостійних наукових досліджень в галузі 08 Право за спеціальністю 081 Право.
Особливості програми	<p>- віддання пріоритету при виборі тематики наукових досліджень проблематиці за науковими спеціальностями 12.00.01; 12.00.04; 12.00.05; 12.00.07; 12.00.08; 12.00.09;</p> <p>- можливість вивчення матеріалів правозастосовної</p>

	<p>практики на базі територіальних підрозділів правоохоронних органів, місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, судових органів, окремих підприємств, установ, організацій, з якими університетом укладено договори про співпрацю;</p> <p>- можливість виконання досліджень на замовлення державних органів, органів місцевого самоврядування, інших органів, установ та організацій незалежно від форм власності.</p>
4 – Працевлаштування та подальше навчання після завершення наукової програми	
Придатність до працевлаштування	<p>Після завершення наукової програми здобувачі можуть працювати в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, наукових установах, закладах вищої освіти, підприємствах і організаціях різних форм власності, зокрема, за такими професіями:</p> <p style="padding-left: 40px;">вищі посадові особи органів державної влади;</p> <p style="padding-left: 40px;">керівники підприємств, установ та організацій;</p> <p style="padding-left: 40px;">менеджери (управителі) з права;</p> <p style="padding-left: 40px;">наукові співробітники;</p> <p style="padding-left: 40px;">науково-педагогічні працівники закладів вищої освіти.</p>
Подальше навчання	Самоосвіта
5 – Підготовка та оцінювання	
Підготовка	<p>В межах програми здобувачі здійснюють підготовку докторської дисертації, апробацію та оприлюднення її результатів. Під час роботи над дисертацією докторант взаємодіє із науковим консультантом, який надає рекомендації щодо змісту та методології дисертаційного дослідження.</p>
Оцінювання	<p>Поточне: впродовж навчання у докторантурі здобувач двічі на рік звітує про стан виконання індивідуального плану наукової роботи на засіданні кафедри або науково-дослідної лабораторії університету, яка уповноважена для цього Вченою радою університету.</p> <p>Підсумкове: після завершення наукової програми здійснюється попередня експертиза докторської дисертації.</p>

6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність до розроблення і впровадження методології дослідницької роботи в галузі права, самостійного проведення наукового дослідження з отриманням наукових результатів, що мають загальнонаціональне або світове значення і забезпечують розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми в галузі права
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 1. Здатність системно продукувати нові наукові ідеї, обґрунтовувати та відстоювати їх.</p> <p>ЗК 2. Здатність використовувати здобуті знання для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій.</p> <p>ЗК 3. Здатність вільно спілкуватися з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством у цілому.</p> <p>ЗК 4. Здатність організовувати наукову роботу дослідницьких колективів.</p> <p>ЗК 5. Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.</p>
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	<p>ФК 1. Здатність здійснювати всебічний аналіз стану наукової розробки досліджуваних питань, керуватися засадничими доктринами юридичної науки при проведенні власного наукового дослідження.</p> <p>ФК 2. Здатність якісно планувати науковий пошук, робити постановку складних наукових проблем у сфері права, формувати наукові гіпотези і концепції.</p> <p>ФК 3. Здатність фахово застосовувати загальнонаукові і спеціальні методи пізнання при проведенні власного дослідження, формулювати та обґрунтовувати наукові висновки, пропозиції, рекомендації, які мають суттєве значення для розвитку юридичної доктрини і забезпечують розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми в галузі права.</p> <p>ФК 4. Здатність здійснювати фаховий аналіз нормативно-правових актів, проводити їх наукову експертизу, здійснювати доктринальне тлумачення норм права.</p> <p>ФК 5. Здатність аналізувати і узагальнювати правозастосовну практику, моделювати різні варіанти вирішення проблем правозастосовної практики на основі використання здобутків юридичної науки.</p>

	<p>ФК 6. Здатність прогнозувати напрями подальшого розвитку досліджуваних правових явищ, робити обґрунтовані висновки щодо можливості впровадження зарубіжного досвіду до національної правової системи.</p> <p>ФК 7. Здатність формалізувати і презентувати результати власної науково-дослідної діяльності з урахуванням специфіки відповідної галузі юридичної науки.</p>
<p>7 – Програмні результати підготовки</p>	
<p>Програмні результати підготовки (ПРП)</p>	<p>ПРП-1. Знати та розуміти провідні доктрини, тенденції розвитку юридичної науки, стан законодавства та юридичної практики за напрямом наукового дослідження.</p> <p>ПРП-2. Кваліфіковано планувати, організовувати і здійснювати наукові дослідження в галузі права з отриманням нових наукових результатів, які мають загальнонаціональне або світове значення і забезпечують розв'язання важливих теоретичних або прикладних проблем в галузі права.</p> <p>ПРП-3. Кваліфіковано відображати результати власного дослідження у наукових публікаціях різних видів, в тому числі у фахових вітчизняних і зарубіжних наукових виданнях.</p> <p>ПРП-4. Здійснювати професійну презентацію результатів власних досліджень на конференціях та інших наукових заходах, в тому числі на міжнародному рівні, вільно спілкуватися з питань, що стосуються сфери наукових знань.</p> <p>ПРП-5. Готувати наукові висновки щодо правових питань, здійснювати фаховий аналіз нормативно-правових актів, доктринальне тлумачення норм права, формулювати науково обґрунтовані пропозиції щодо удосконалення законодавства.</p> <p>ПРП-6. Вміти аналізувати і узагальнювати правозастосовну практику, моделювати різні варіанти вирішення проблем правозастосовної практики з урахуванням положень юридичної доктрини.</p> <p>ПРП-7. Вміти саморозвиватися та самовдосконалюватися.</p>

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	Усі наукові й науково-педагогічні працівники, що забезпечують наукову програму, є штатними працівниками Донецького державного університету внутрішніх справ, мають науковий ступінь доктора юридичних наук та вчене звання, високий рівень наукової та професійної активності.
Матеріально-технічне забезпечення	Відповідає ліцензійним вимогам щодо надання освітніх і наукових послуг закладом вищої освіти і є достатнім для забезпечення якісної підготовки здобувачів ступеня доктора наук. Матеріально-технічне забезпечення університету включає: аудиторний фонд, який на належному рівні забезпечений мультимедійним обладнанням; комп'ютерний клас; загальну та спеціальну бібліотеки; стрілецькі тири; спортивні зали. В усіх навчальних корпусах забезпечений доступ до мережі Інтернет завдяки технології Wi-Fi.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Відповідає ліцензійним вимогам щодо надання освітніх і наукових послуг закладом вищої освіти. Інформаційне забезпечення включає доступ до: - бібліотеки університету; - внутрішнього корпоративного сайту; - наукометричних баз даних Web of Science, Scopus; - репозитарію університету. В університеті видаються наукові періодичні видання, включені до Переліку фахових видань України.
9 – Академічна мобільність	
Національна академічна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Донецьким державним університетом внутрішніх справ та іншими закладами вищої освіти України
Міжнародна академічна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Донецьким державним університетом внутрішніх справ та закладами вищої освіти, науковими установами країн-партнерів
Навчання іноземних здобувачів	Не передбачено

2. ВИМОГИ ДО НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ ДОКТОРАНТІВ

Докторанти проводять наукові дослідження згідно з індивідуальним планом наукової роботи, що погоджується науковим консультантом і затверджується Вченою радою Донецького державного університету внутрішніх справ протягом двох місяців з дня зарахування особи до докторантури.

Індивідуальний план наукової роботи докторанта визначає зміст, обсяг наукових робіт та строки їх виконання, а також строк подання до постійно діючої спеціалізованої вченої ради дисертації протягом строку перебування в докторантурі. Індивідуальний план наукової роботи має передбачати роботу докторанта щодо написання докторської дисертації, підготовку наукових статей для опублікування результатів дисертації, підготовку тез доповідей на науково-практичних заходах (конференціях, круглих столах тощо).

Орієнтовний перелік видів робіт, що конкретизуються в індивідуальному плані наукової роботи докторанта:

№ з/п	Види робіт
1	Підбір та аналіз наукових праць, нормативно-правових актів, матеріалів правозастосовної практики за темою дослідження
2	Збір та опрацювання емпіричних матеріалів (анкетування, тестування респондентів тощо)
3	Робота над текстом дисертації (підготовка окремих розділів, підрозділів, пунктів)
4	Підготовка наукових публікацій, які розкривають основний зміст дисертації
5	Апробація матеріалів докторської дисертації на наукових конференціях, конгресах, симпозіумах тощо
6	Проведення відкритих лекцій за тематикою дисертації для здобувачів вищої освіти та працівників організацій-стейкхолдерів
7	Підготовка проектів нормативно-правових актів та/або науково-практичних рекомендацій, що відображають результати дисертаційного дослідження
8	Підготовка документів для впровадження результатів дисертаційного дослідження
9	Підготовка вступу та висновків з дисертаційного дослідження
10	Підготовка реферату дисертації
11	Апробація докторської дисертації на фаховому семінарі

З урахуванням наукових інтересів здобувача та стану готовності дисертації до індивідуального плану за потреби можуть включатися інші види наукової роботи.

Зміст та виконання індивідуального плану має забезпечувати набуття здобувачем загальних і фахових компетентностей у галузі розроблення і впровадження методології дослідницької роботи, визначених цією науковою програмою.

Індивідуальний план є обов'язковим до виконання докторантом і використовується для оцінювання стану його наукової роботи. Невиконання або порушення строків виконання індивідуального плану наукової роботи без поважних причин може бути підставою для прийняття Вченою радою університету рішення про відрахування докторанта.

Докторська дисертація має відповідати таким вимогам:

бути кваліфікаційною науковою працею, виконаною здобувачем самостійно;

містити наукові положення та нові науково обґрунтовані результати у галузі юридичної науки, що одержані здобувачем особисто, мають практичну та теоретичну цінність та підтверджуються документами, що засвідчують проведення здобувачем досліджень;

бути виконаною за однією або двома з наукових спеціальностей – 12.00.01; 12.00.04; 12.00.05; 12.00.07; 12.00.08; 12.00.09 та відповідати паспорту наукової спеціальності (спеціальностей);

містити обґрунтовані висновки на основі одержаних здобувачем достовірних результатів;

характеризуватися єдністю змісту;

свідчити про особистий внесок здобувача в юридичну науку щодо розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми;

відповідати принципам академічної доброчесності.

Інформація про отримані здобувачем результати у його дисертації, захищеній на здобуття ступеня доктора філософії (кандидата наук), наводиться лише в оглядовій частині докторської дисертації.

Обсяг основного тексту дисертації на правах рукопису має становити 10-17 авторських аркушів. Обсяг основного тексту докторської дисертації, підготовленої у вигляді наукової доповіді у разі захисту наукових досягнень, опублікованих у вигляді монографії або сукупності статей, має становити не менше трьох авторських аркушів. Один авторський аркуш дорівнює 40 тис. друкованих знаків, враховуючи цифри, розділові знаки, проміжки між словами, що становить близько 24 сторінок друкованого тексту при оформленні дисертації за допомогою комп'ютерної техніки з використанням текстового редактора Word: шрифт – Times New Roman, розмір шрифту – 14 pt.

Використання в докторській дисертації, наукових публікаціях, в яких висвітлені основні наукові результати докторської дисертації, наукових текстів, ідей, розробок, наукових результатів і матеріалів інших авторів супроводжується обов'язковим посиленням на автора та/або на джерело опублікування.

У разі використання в докторській дисертації, наукових публікаціях, в яких висвітлені основні наукові результати докторської дисертації, ідей або розробок, що належать співавторам, разом з якими здобувач має спільні наукові публікації та документи про проведення дисертаційних досліджень, здобувач повинен відзначити такий факт у докторській дисертації з обов'язковим зазначенням особистого внеску в такі публікації та документи.